

Tapahtumista ja elämyksistä kaupungin kestävää elinvoimaa?

21.10.2024

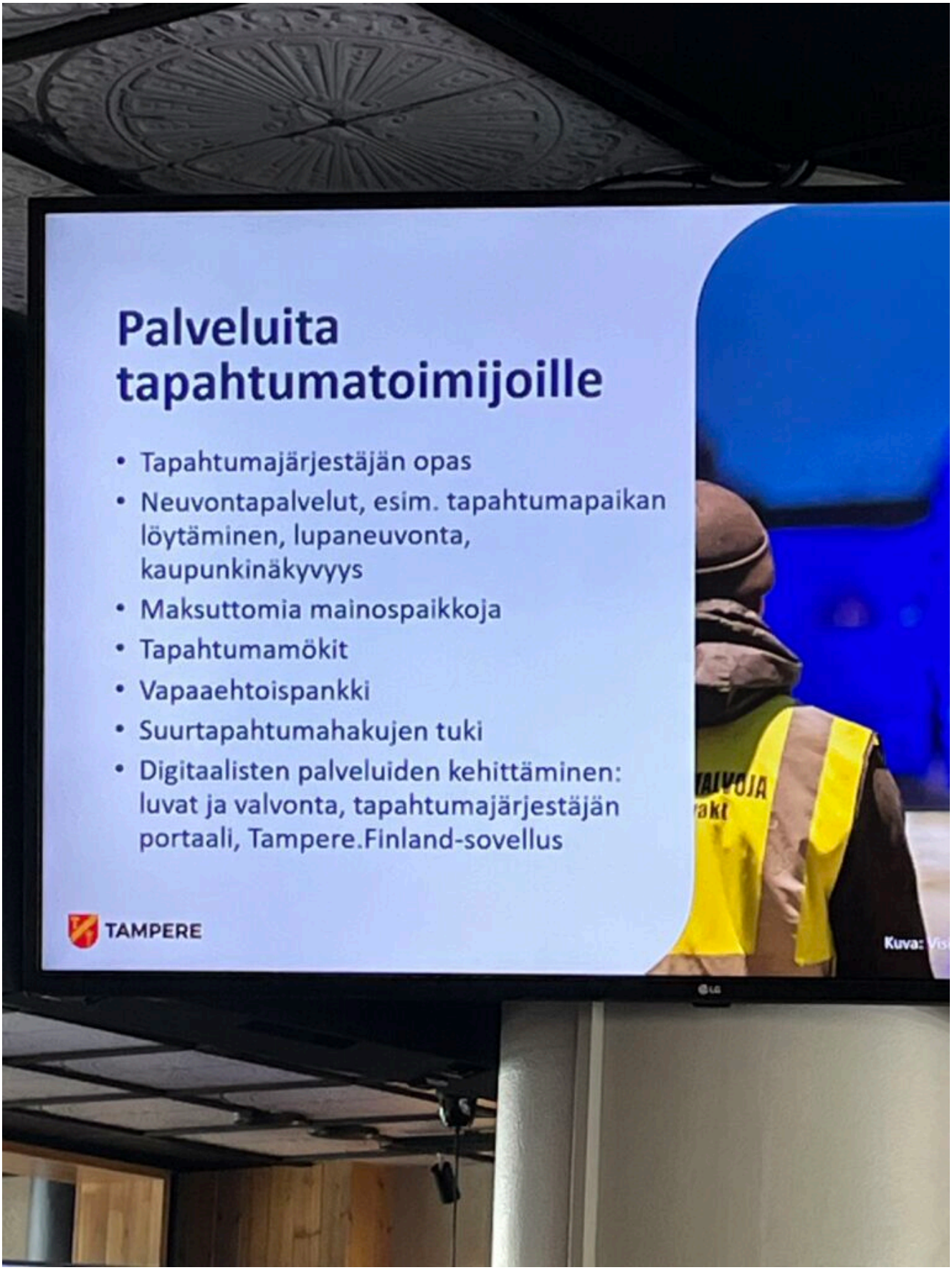
Tapahtumabisnekseen hybridiosaamista -hankkeen ensimmäinen verkostoitumistilaisuus eli Tapahtumakohtaamo järjestettiin 12.9.2024. Vierailijana oli Maiju Viiki Tampereen kaupungin elämystalouden kehitysohjelmasta.

Tapahtumakohtaamo: Maiju Viiki Tampereen kaupunki / Elämystalouden kehitysohjelma (kuva: Katja Jaskari, 2024).

Tapahtumakohtaamon aiheina oli: Tapahtumista ja elämyksistä kaupungin kestävää vetovoimaa! Miten kaupunkitapahtumat yhdistävät eri toimijoita? Miten tapahtuma tukee alueellista taloutta? Alustuksen jälkeen keskustelimme Seinäjoen kaupunkitapahtumista. Tässä artikkelissa nostetaan esille Tampereen elämystalouden kehitysohjelman keskeisimmät teemat sekä keskustelussa nousseet kysymykset, jotka

voisivat olla kehittämiskohtia minkä tahansa kaupungin osalta.

Tapahtumakohtaamo: Tapahtumista ja elämyksistä kaupungin kestävää elinvoimaa (kuva: Katja Jaskari, 2024).

Elämystalous on mielenkiintoinen ja monipuolinen aihe, joka kattaa laajan kirjon toimintoja ja strategioita. Elämystalous (experience economy) viittaa talouden sektoriin, jossa arvo syntyy elämyksistä ja kokemuksista, joita kuluttajat kokevat tuotteiden ja palveluiden kautta. Tämä käsite esiteltiin ensimmäisen kerran Joseph Pinen ja James H. Gilmoren kirjassa “The Experience Economy” vuonna 1999 (Pine & Gilmore, 1999). Heidän mukaansa elämystalous on seuraava vaihe talouden kehityksessä, jossa yritykset eivät enää kilpaile pelkästään tuotteiden tai palveluiden laadulla, vaan myös tarjoamillaan elämyksillä.

Kansainvälinen taso ja vetovoima

Tampere: Tavoitteena on, että Tampere tunnetaan kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä. Tämä sisältää maailmanluokan tapahtumat ja elämykset, jotka vahvistavat kaupungin kestävää vetovoimaa ja brändiä.

Seinäjoki: Voisiko Seinäjoki hyödyntää vastaavaa strategiaa houkutellakseen kansainvälisiä tapahtumia ja luovia alojen toimijoita?

Kansainvälisesti monet kaupungit ympäri maailmaa ovat hyödyntäneet elämystaloutta menestyksekkäästi eri tavoin. Esimerkiksi Helsinki on kehittänyt elämystalouttaan muun muassa Slush-tapahtuman kautta, joka on yksi maailman suurimmista startup- ja teknologiatapahtumista. Tämä on vahvistanut kaupungin asemaa innovaatioiden ja teknologian keskuksena.

Luovien alojen ekosysteemikehitys

Luovien alojen ekosysteemikehitys tarkoittaa monialaisten yhteistyöverkostojen ja tukirakenteiden luomista, jotka edistävät luovien alojen toimijoiden kasvua ja innovaatioita. Tämä kehitys vaatii kattavan kokonaiskuvan luovan alan toimijoista, toimintojen laajuudesta, kasvumahdollisuuksista ja pullonkauloista.

Tampere: Ohjelmassa on käynnissä luovien alojen ekosysteemihanke, jonka tavoitteena on saada kattava kokonaiskuva luovan alan toimijoista, toimintojen laajuudesta, kasvumahdollisuuksista ja pullonkauloista. Sekä tukea luovien alojen osaamiskeskittymiä ja mahdollistaa uuden liiketoiminnan syntyminen.

Seinäjoki: Seinäjoen ammattikorkeakoulussa on käynnissä Tapahtumabisnekseen hybridiosaamista- hanke, jossa yhtenä toimenpiteenä on tapahtuma-alan ekosysteemin kartoitus. Kysely on avoinna 31.12.2024 saakka ja vastaamaan pääsee tästä.

Koulutus ja osaamisen kehittäminen

Tampere: Elämystalouden kehitysohjelma pyrkii vahvistamaan kaupungin asemaa kansainvälisen tason luovien alojen ja elämysteollisuuden keskittymänä. Ohjelma sisältää useita työpaketteja, jotka tukevat muun muassa koulutuspolkuja ja lasten sekä nuorten osallistamista luoville aloille. Osana tätä ohjelmaa Tampereen yliopisto ja kaupunki ovat perustaneet elämystalouden työelämäprofessuurin sekä siihen liittyvän tutkimus- ja koulutuskokonaisuuden.

Tämän kokonaisuuden avulla tutkitaan elämystalouden roolia ja mahdollisuuksia Suomessa sekä koulutetaan alan tulevia osaajia. Panostukset koulutukseen ja yritysyhteistyöhön ovat keskeisiä, ja ohjelma tukee koulutuspolkuja sekä lasten ja nuorten osallistamista luoville aloille.

Seinäjoki: Miten Seinäjoki voisi vahvistaa koulutus- ja osaamispolkuja luovilla aloilla ja edistää nuorten osallistumista?

Tapahtumakaupungin kehittäminen

Tampere: Elämystalouden kehitysohjelma pyrkii vahvistamaan kaupungin asemaa johtavana tapahtuma- ja elämyskaupunkina. Ohjelma sisältää merkittäviä panostuksia tapahtumakaupungin puitteisiin ja palveluihin. Esimerkiksi Tampere on lanseerannut audiovisuaalisen alan tuotantokannustimen vuonna 2018, joka tukee AV-alan tuotantojen sijoittumista kaupunkiin.

Lisäksi ohjelmassa kehitetään tapahtumainfraa, kuten Nokia Arena, Santalahden tapahtumapuisto, Tammelan jalkapallostadion ja Hakametsän kampus. Näiden tilojen palvelumuotoilua parannetaan, jotta ne palvelevat paremmin sekä yrityksiä että asiakkaita. Tavoitteena on tehdä tapahtumapaikkojen varaamisesta, luvituksesta ja opastuksesta sujuvampaa, mikä lisää kaupungin vetovoimaa kansainvälisten tapahtumien ja tuotantojen kohteena.

Seinäjoki: Voisiko Seinäjoki kehittää vastaavia kannustimia ja palveluita houkutellakseen enemmän tapahtumia ja tuotantoja? Viime aikoina Seinäjoella on kuvattu elokuvia. Hyödynnetäänkö kokemuksia ja kumppanuuksia uusien tuotantojen houkuttelussa?

Vastuullinen elämystalous

Tampere: Tampereen elämystalouden kehitysohjelma korostaa vastuullista elämystaloutta, joka sisältää kestävän kehityksen ja ympäristöystävällisyyden periaatteet. Ohjelman tavoitteena on luoda elämystalouden toimintamalleja, jotka tukevat ekologisesti kestävää kehitystä ja vähentävät ympäristövaikutuksia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi energiatehokkaiden ratkaisujen ja kiertotalouden periaatteiden integroimista tapahtumien ja tuotantojen järjestämiseen.

Lisäksi ohjelma pyrkii edistämään vastuullista kuluttamista ja ympäristötietoisuutta niin paikallisten asukkaiden kuin vierailijoiden keskuudessa. Tämä voi sisältää esimerkiksi ympäristöystävällisten liikkumismuotojen suosimista tapahtumien yhteydessä ja kestävien materiaalien käyttöä tapahtumien infrastruktuurissa.

Seinäjoki: Miten Seinäjoki voisi integroida vastuullisuuden ja kestävän kehityksen periaatteet alueen tapahtumien järjestämiseen?

Kaupungeilta odotetaan nykyään enemmän viihtyvyyttä ja elämyksellisyyttä sekä asukkaiden osallistumismahdollisuuksia. Vuonna 2000 Helsingistä kirjoitettu luonnehdinta pätee nykyään useampiin suomalaisiin kaupunkeihin: ne ovat muuttuneet tapahtumisen ja toiminnallisuuden, ihmisvilinän ja vilkkauden

paikoiksi. Teollisen tuotannon siirryttyä pois kaupunkien keskustoista, kuluttamiselle on jäänyt enemmän tilaa, ja monissa kaupungeissa on vaikea liikkua kulkematta kaupan kautta.

Kaupunkikeskustoissa ja kauppakeskuksissa on paljon puolijulkista tai yksityistä tilaa, jossa liikkumisen vapaus on rajoitettua, ja pienemmillä kaupunkiseuduilla väenpaljoutta löytyy usein vain kaupallisista tiloista. Elämystalouden menestyksekäs hyödyntäminen vaatii strategista suunnittelua, paikallisten vahvuuksien tunnistamista ja kansainvälisten tapahtumien houkuttelemista.

Katja Jaskari
Projektipäällikkö, Tapahtumabisnekseen hybridiosaamista -hanke
SeAMK

Tapahtumabisnekseen hybridiosaamista on Euroopan unionin osarahoittama hanke. Toteutusaika on 1.2.2024 – 31.1.2026. Tutustu hankkeeseen: Tapahtumabisnekseen hybridiosaamista.

Katja Jaskari on kulttuurituottaja YAMK, AmO, AmE, tapahtumatuotannon asiantuntija, liiketoiminnan ja asiakkuuksien kehittäjä sekä jatkuvan oppimisen edistäjä.

Lähteet

Hakanen, Eveliina (2017). *Mikä ihmeen elämys?* Savonia-ammattikorkeakoulu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/131291/Hakanen_Eveliina.pdf?sequence=1

Demos Helsinki (i.a.). *Kaupungistumisen käännekohdat: Skenaarioita Suomen kaupungistumisen tulevaisuudesta 2039.*https://demoshelsinki.fi/wp-content/uploads/2018/11/demos-helsinki_kaupungistumisen-kaannekohdat_web_5mb.pdf

Pine, J.& Gilmore, J. (1999). *The Experience Economy. Work Is Theatre & Every Business a Stage*. Boston: Harvard Business School Press.

Tampereen kaupunki. (2021–2025). *Elämystalouden kehitysohjelma*. https://www.tampere.fi/organisaatio/elamystalouden-kehitysohjelma